

Kellele: Nõmme linnaosavalitsus
nomme@tallinnlv.ee

Mustamäe linnaosavalitsus
mustamae@tallinnlv.ee

Tallinna Linnavalitsus
vladimir.svet@tallinnlv.ee

Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet
ain.valdmann@tallinnlv.ee

Koopia: Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Tallinna Linnavalitsus
linnapea@tallinnlv.ee

15.3.2022

Märkus: Käeolev Selgitustaotlus on ettenähtud asendama meie poolt teile 11.03.2022 edastatud Teabenõuet, kuna meie poolt küsitud info väljub Teabenõude raamidest. Arvestades teema akuutsust palume teil vastata võimalikult koheselt.

SELGITUSTAOTLUS

Ajendatuna 3.3.2022.a avaldatud informatsioonist Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealal alustatud terviseradade ja kergliiklusteede rajamise ning rekonstrueerimistöödest (edaspidi „Tööd“), soovime teilt täpsustatud teavet.

Palume kirja adressaatidel (kirja päise loetelus “Kellele” märgitud isikud) vastata käesolevale selgitustaotlusele omavahel koordineeritud ja konsolideeritud vastusena.

Küsimuste-vastuste puhul, millised eeldavad Keskkonnaameti sisendit ja/või millise osas Keskkonnaamet soovib ise informatsiooni esitada, palume Keskkonnaametil esitada see teave meile otse ja eelnevast eraldi koostatud vastusena.

Palume esitada Töid puudutavat informatsiooni ja selgitusi vastavalt alljärgnevas küsitule:

- 1) otsustusprotsessi detailne kirjeldus, alates idee sünnist kuni Tööde tellimiseni ja seniste Tööde teostamiseni (kõik Tööde etapid koos nimetatuna „Projekt“). Palume see teave esitada ajateljel ja selliselt, et see sisaldaks kõiki olulisi sündmusi ja otsuseid, koos vastavaid otsuseid teinud ja otsuste tegemise juures olnud asutuste ning konkreetsete isikute nimedega. Eraldi palume välja tuua:
 - a. kes isikuliselt vastutab Projekti eest ja kes isikuliselt on olnud selle Projekti idee autor.
 - b. miks on otsustatud rajada 4m laiused kergliiklusteed, kui mujal on linnal probleeme isegi 2,5m laiuste teede rajamisega.
 - c. millisele analüüsile tuginedes on hinnatud rajatavate teede / radade kasutusintensiivsust (teadaolevalt ei ole Mustamäe-Nõmme piirkonna rahvaarv märkimisväärselt kasvanud).
 - d. Tööde kulukuse ning nende finantseerimisega seotud otsused, sh informatsioon võimalike alternatiivsete projektide kohta, millised on jäänud teostamata või saanud väiksema rahastuse Töödega seonduva valiku tõttu. Samuti teavet selle kohta kas asendusistutused sisalduvad Töödega seotud hanke hinnas või mitte.

- e. Infot võimalike alternatiivide osas, mida kaaluti asukohtadena terviseradade ja kergliiklusteede rajamiseks maastikukaitseala asemel. Sh detailset selgitust selle kohta miks kõnealuse Eesti looduse silmapaistva väärtmaastikku rikkumise asemel ei ole edasi mindud kaasaegse suusakeskuse ja sinna juurde sobivate terviseradade loomise ideega selleks sobivale kunstlikult tekkinud mäele ehk Pääsküla prügimäele.
- 2) detailne selgitus selle kohta, kuidas omavalitsus on Töödega seoses taganud avalikkuse nõuetekohase informeerimise ning otsuste tegemisse kaasamise. Sh detailne informatsioon Tööde üle otsustamisele eelnenud avalike arutelude toimumise ning kodanikkonnaga Tööde osas saavutatud kokkulepete kohta.
 - 3) detailne selgitus selle kohta, kuidas Tööd on kooskõlas linnakeskkonna rohealade eksisteerimise ning säilitamise eesmärkidega (milliseks võib kõige üldisemalt pidada looduse väärtustamist linnades, sh elurikkuse säilitamist ning linnastumise ökoloogilise jalajälje vähendamist). Samuti selgitusi selle kohta, kuidas mõjutab Tööde teostamise tagajärjel kaitsealal suurenev inimtegevus selle ala looduskaitseelisi eesmärke.
 - 4) detailne selgitus selle kohta kuidas linna roheala massiivil toimunud ja planeeritavad Tööd mõjutavad Tallinna kui Euroopa Rohelise Pealinna tiitli ja institutsiooni algataja ning seni loodetava tiitli saaja imago, sh rahvusvaheliselt.
 - 5) heakskiidetud keskkonnamõjude analüüs. Selle puudumisel selle läbiviimisest loobumise detailsed põhjendused ning info vastava otsuse teinud isiku(te) kohta.
 - 6) dendroloogiline hinnang koos asendusistutuse mahuga ning detailne selgitus, kuhu on asendusistutused planeeritud.
 - 7) väljastatud raieluba (load), sh maastikukaitseala puudutavas osas koos Keskkonnaameti kui maastikukaitseala valdaja vastava kirjaliku nõusolekuga ning Keskkonnaameti poolsete raiete seadud tingimustega, juhul kui sellised eksisteerivad.
 - 8) detailne selgitus selle kohta, kuidas omavalitsus on nii Tööde tellimise-läbiviimise ajastamisel kui Tööde sisus ja ulatuses võtnud arvesse paralleelselt käimasolevat maastikukaitseala kaitse-eeskirjade muutmise protsessi, sh selle käigus kodanike poolt tõstatatud probleemi seoses massilise harrastustegevustega kaasnevast negatiivsest mõjust maastikukaitseala looduskeskkonnale. Kui omavalitsus ei ole Töödega seoses kirjeldatud asjaolusid arvestanud, palume nii omavalitsuselt kui Keskkonnaametilt asjakohaseid põhjendusi, miks seda tehtud ei ole.
 - 9) viidates Tööde alustamist puudutavale avalikule infole, mille kohaselt on Keskkonnaameti loal ühe teelõigu äärest ümber istutatud kaitsealuseid taimi, et väärtuslikud liigid rekonstrueerimistööde käigus kannatada ei saaks, palume detailset selgitust millal, kuhu ja millised kaitsealused liigid on ümber istutatud ja kes on sellise ümberistutused teostanud.

Eelnevale lisaks soovime nii kirja adressaatidelt kui Keskkonnaametilt informatsiooni järgnevate asjaoludega seoses:

- Miks ja kelle loal on lubatud maastikukaitsealal hävitada suur osa ajaloolisest Mustamäe astangust ja metsast, mis koos kaitstavate liikide ja liivikutega on siinsed kaitstavad objektid?
- Tööde käigus on puud maha raiutud ka suure sipelgapesa juures. Millega te sellist tegevust põhjendate?
Teadaolevalt on kuklased¹ III kategooria kaitsealune loomaliik. Palun selgitage, kas kõnealusel juhul on tegemist kuklaste pesaga või mitte.
- 2022.a märtsis kinnitas Keskkonnaamet kanakulli kaitse tegevuskava aastateks 2022–2026. Kavaga seati eesmärk suurendada viie aastaga Eestis pesitsevate kanakullide populatsiooni vähemalt 500 paarini ja tagada vähemalt poolte teadaolevate elupaikade kaitse kaitstavatel aladel.

1

Kohalike elanike sõnul raiuti Tööde käigus maha II kategooria kaitsealuse linnuliigi kanakulli² pesapuu. Väga pesapaigatruu liigina asustab kanakull sobivat pesapuistut kaua, isegi mitmete põlvkondade jooksul. Pesapaigad on liigi esinemiseks üks olulisemaid eeldusi ning pesapaikade hävinemine üks peamisi kaitsealuste liikide ohutegureid. Loodusteadlaste uuringutele tuginedes teame, et müra - suusamäe tõstukite kolin ja inimhääle kontrollimatus kahjustavad metsalinnustikku ja metsloomi. Kuidas kommenteerite olukorda?

- Kaitsealal kasvab II kategooria kaitsealuse liigina nõmmnelk (*Dianthus arenarius*) ja kaitstav liik - hanepaju. Kuidas on tagatud, et Tööde käigus ja nende teostamise tulemusel neid kaitsealuseid liike ei kahjustata (ei ole juba kahjustatud)?
- Märkime, et Teemaplaneeringu Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala puhkevõimaluste planeerimiseks KSH aruandest (lk 20)³ võib lugeda, et eelnimetatud pole ainsad kaitsealused liigid piirkonnas. Kaitsealune väikepiirik (*Falco columbarius*) on lausa I kategooria kaitsealune liik. Lisaks juhime tähelepanu, et Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala on kodupaigaks ka teistele liikidele nagu oravad, jänessed, rebased, metskitsed ja siin on nähtud ka põtru. Ala lodumetsad on koduks eri liiki konnadele.

Eraldi soovime juhtida kirja adressaatide tähelepanu, et 3.3.2022.a Tööde alustamise kohta avaldatud info on ebaselge, ebapiisav ning vastuoluline.

Ühelt poolt väidetakse, et tegemist on Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealal läbi viidavate kergliiklusteede rekonstrueerimistöödega. Samas on projekti eesmärgina välja toodud hoopiski terviseradade rajamine ja kergliiklusteede võrgustiku laiendamine. Arusaadavalt väljuvad viimati mainitud tööd rekonstrueerimisena käsitletavaist.

Lisaks jäävad teate põhjal vastuseta vähemalt järgmised küsimused:

1. Kas avaldatud teates sisalduval kaardil tähistab punane joon kergliiklusteed?
2. Kui nii, siis kas tegu on täies ulatuses rajatava uue teega või mingis osas rekonstrueeritavaga?
3. Milliseid jalgteid ja käiguradu rekonstrueerimistööde käigus uuendatakse? Kus need kaardil asuvad?
4. Millise pinnasekattega on eelnimetatud teed ja käigurajad plaanis katta?
5. Kuhu paigaldatakse tänavavalgustus?
6. Kuidas mõjutab tänavavalgustus elurikkust maastikukaitsealal?
7. Kas kaitsealale plaanitakse lisada ka pinke, prügikaste, väljõusaale?
8. Millisel moel ja kus täpselt viiakse läbi maastiku kujundustööd ja uue haljastuse rajamine?
9. Mida ja kuhu plaanitakse paigaldada liikluskorraldusvahendite sildi all?
10. Mida kavatakse teha lõkkekohtade likvideerimiseks, sh silmas pidades võimalikku tulekahju ohtu männikutele?

Omavalitsusel lasub kohustus lähtuda oma tegevuses seadusest, sh Aarhuse konventsioonist, millega Eesti Vabariik on liitunud, maastikukaitsealadele kehtestatud eeskirjadest, samuti muudest kokkulepetest, sh ühiskondlikest. Leiame, et omavalitsus on antud juhtumi puhul oma volitusi olulisel määral ületanud. Enamgi veel – omavalitsus on kodanikkonda infosulus hoides ja otsustesse mitte kaasates käitunud õigusriigile ebakohaselt ning seetõttu vastuvõetamatult. Leiame, et omavalitsus peab nii oma otsuste ja tegevuste läbipaistvuse osas kui kodanike õiguste ja huvidega arvestamist puudutavate praktikate osas tegema märkimisväärseid ümberkorraldusi ja jõupingutusi selleks, et oma kodanikkonna usaldusväarsust taastada.

² https://www.riigiteataja.ee/akt/760301?leiaKehtiv&fbclid=IwAR22mt4f4JWJY3dlffo05WDpKvP5a4B5at-M4nT_8tUwayPNNavUjTXsYbs

³ <https://www.tallinn.ee/est/keskkond/Teemaplaneering-Nomme-Mustamae-maastikukaitseala-puhkevõimaluste-planeerimine-ksh>

Selgitustaotluse vastus palume saata aadressidele: linnaekoloogia@rohelised.ee;
info@nommeteeselts.ee.

Lugupidamisega,

Helina Tilk
Erakond Eestimaa Rohelised MTÜ juhatuse liige
Nõmme piirkonna koordinaator

Kadi Alatalu
MTÜ Nõmme Tee Selts juhatuse liige
Nõmme Linnaosakogu liige

Ülle Mitt
Nõmme Seltside Koostöökoda koordinaator

Silja Saar
Nõmme elanik